

Załącznik do raportu IV Grupy Roboczej ds. stosowania Taksonomii UE działającej w ramach Platformy Zrównoważonych Finansów

Wyniki prac Zespołu roboczego ds. opracowania rekomendacji sektorowych dla stosowania Taksonomii UE

Niniejszy raport powstał przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za jego treść odpowiadają wyłącznie autorzy. Wyrażone w nim poglądy nie mogą być w żaden sposób traktowane jako odzwierciedlenie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

W maju 2023 r. na mocy decyzji Platformy Zrównoważonych Finansów działającej przy Ministerstwie Finansów¹ została powołana Grupa Robocza ds. stosowania Taksonomii UE. Patronat nad pracami Grupy Roboczej objęło Ministerstwo Rozwoju i Technologii².

Grupa robocza ds. stosowania taksonomii UE podjęła decyzję dot. powołania Zespołu roboczego, którego prace zostały ukierunkowane na uwzględnienie specyfiki wyzwań związanych z implementacją Taksonomii UE w wybranych sektorach gospodarki.

Jego dotychczasowe prace zostały skoncentrowane na analizie sektorów, wskazanych jako działalności, które mają istotne znaczenie dla polskiej gospodarki z punktu widzenia zrównoważonej transformacji. Są to: budownictwo, energetyka, produkcja chemiczna i cementu oraz transport lądowy.

Ze względu na kluczowe różnice oraz indywidualne potrzeby poszczególnych sektorów Zespół roboczy podzielił się na podgrupy opracowujące poszczególne sektory. Na potrzeby prac Zespołu, za rekomendacją jego członków, dokonaliśmy połączenia sektorów produkcji chemicznej oraz cementu.

Rekomendacje wypracowane przez Grupę Roboczą (oraz Zespół roboczy) zostały zaproponowane przez ekspertów, będących członkami Grupy Roboczej i zostały poddane szerokiej dyskusji na spotkaniach Grupy. Rekomendacje będą przedmiotem dyskusji na forum polskiej Platformy ds. Zrównoważonych Finansów powołanej przy Ministerstwie Finansów pod kątem ich włączenia do Mapy Drogowej Zrównoważonych Finansów. Rekomendacje nie stanowią finalnego zestawu działań, jednocześnie stanowią bazę do dalszych prac nad ww dokumentem. Rekomendacje stanowią też istotny wkład do dalszych prac resortu rozwoju i technologii w zakresie koordynacji zadań związanych ze stosowaniem Taksonomii UE zarówno w dialogu na forum UE, jak i w ich implementacji na gruncie krajowym. Wybrane zagadnienia będą podstawą dalszych działań.

¹ <https://www.gov.pl/web/finanse/startuje-polska-platforma-zrownowazonych-finansow>

² Dalsze informacje nt. Grupy Roboczej: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/grupa-robocza-ds-stosowania-taksonomii-ue>

Spis treści

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	2
Cele prac Zespołu roboczego	3
Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy	3
Tabela 1. Rekomendacje w zakresie regulacji	4
Tabela 2. Rekomendacje w zakresie finansowania	5
Tabela 3. Rekomendacje w zakresie informacji i edukacji	5
Sektor budowlany	8
Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	8
Tabela 4 Rekomendacje dla interesariuszy oceniających zgodność z Taksonomią UE	11
Aneks 1	17
Członkowie podzespołu sektorowego.....	17
Energetyka	18
Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	18
Cele prac Zespołu roboczego	18
Tabela 5 Rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy w zakresie Energetyki	19
Aneks 2	26
Członkowie podzespołu sektorowego.....	26
Sektor Cement/przemysł chemiczny	27
Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	27
Cele prac Zespołu roboczego	27
Tabela 6 Rekomendacje wypracowane dla sektora cementu i przemysłu chemicznego.....	28
Aneks 3	31
Członkowie zespołu sektorowego.....	31
Transport Lądowy	32
Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	32
Cele prac Zespołu roboczego	32
Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy	33
Tabela 7 Rekomendacje w obszarze sektora transportu lądowego	34
Aneks 4	38
Członkowie podzespołu sektorowego.....	38
Aneks 5	39
Koordynatorzy Podzespołów sektorowych.....	39
Szczegółowy przegląd działalności Zespołu	39
Kontrola dokumentu	39

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

Najważniejsze bariery dla implementacji Taksonomii EU zdiagnozowane przez ekspertów sektorowych Zespołu roboczego

1. Niedostateczna świadomość interesariuszy/kooperantów dot. stosowania Taksonomii UE (cały łańcuch wartości); brak programów edukacyjnych dopasowanych do potrzeb sektorów.
2. Brak przewodnika, wytycznych do stosowania ram zrównoważonych inwestycji (taksonomii UE). Występujące wątpliwości interpretacyjne uniemożliwiają klasyfikację działalności i ocenę zgodności z kryteriami. Brak jednoznacznych interpretacji dot. technicznych kryteriów kwalifikacji. Brak przejrzystych przepisów dot. zasad raportowania i sposobu wyliczeń dla celu łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu. Brak jednoznacznych interpretacji dot. technicznych kryteriów kwalifikacji. Zasadnym byłoby skorelowanie wytycznych dotyczących Taksonomii EU z nowymi standardami ujawnień danych niefinansowych (ESRS) określonych w ramach dyrektywy CSRD.
3. Brak adekwatnego okresu przejściowego na dostosowanie dla instytucji finansowych udzielających kredytów lub zapewniających inne instrumenty finansowania do oczekiwanych regulacji z obszaru budownictwa, energetyki, cementu oraz produkcji chemicznej oraz transportu lądowego.
4. Uwzględnienie potwierdzenia spełnienia wymagania dotyczącego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na etapie postępowania administracyjnego. Wymaganie w tym zakresie powinno dotyczyć wyłącznie działalności wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
5. Bariery regulacyjne uniemożliwiające realizowanie inwestycji pozwalających na osiągnięcie zgodności z Taksonomią
6. Niedostateczne mechanizmy finansujące uwzględniające zrównoważone inwestycje i umożliwiające sektorom implementację kosztownych technologii wspierających proces dekarbonizacji (takich jak np. CCS, rozwiązania z obszaru gospodarki wodorowej).
7. Brak informacji na temat form wsparcia.
8. Wątpliwości interpretacyjne związane z technicznymi kryteriami kwalifikacji, zarówno w przypadku określania zgodności z realizacją celu środowiskowego, jak również nieczynienia szkód dla realizacji pozostałych celów (DNSH).
9. Brak powszechnie dostępnych narzędzi do obliczania śladu węglowego w ujęciu LCA. Brak wskazania na konkretną metodykę obliczania śladu węglowego, potrzebne jest wypracowanie jednolitej interpretacji dla każdego ujęcia śladu węglowego: emisji bezpośredniej i liczonej w LCA. Walidacja danych na podstawie powszechnie uznawanej bazy wskaźników emisyjności dla zapewnienia jakości. Zapewnienie szerokiego dostępu do takich baz danych, celem ułatwienia i upowszechnienia liczenia śladu węglowego.
10. Brak analiz na temat klimatycznych ryzyk fizycznych dla wszystkich sektorów objętych Taksonomią UE

Cele prac Zespołu roboczego

1. Ocena potrzeb powyżej wymienionych sektorów w zakresie stosowania wytycznych sektorowych do Taksonomii UE.
2. Zidentyfikowanie obszarów ryzyka związanego z ustanowieniem w UE ram ułatwiających zrównoważone inwestycje – w szczególności z publikacją Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 oraz aktów delegowanych zawierających techniczne kryteria kwalifikacji (TKK), tj. Rozporządzeniu delegowanym Komisji z dnia 4 czerwca 2021 r. (UE) 2021/2139 oraz Rozporządzeniu uzupełniającym Komisji z dnia 9 marca 2022 r. (UE) 2022/1214.
3. Opracowanie rekomendacji w obrębie powyższych sektorów na potrzeby sporządzenia „Mapy drogowej dla zrównoważonych finansów w Polsce”.
4. Opracowanie rekomendacji w zakresie wsparcia interesariuszy podczas oceny prowadzonej i planowanej działalności pod kątem zgodności z Taksonomią UE.

Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy

Rekomendacje horyzontalne uwzględniają specyfikę wymienionych sektorów i znajdują się w dalszej części niniejszego dokumentu. Rekomendacje horyzontalne obejmują:

- 1) Działania w zakresie regulacji,
- 2) Działania w zakresie finansowania,
- 3) Działania w zakresie informacji i edukacji.

Szczegółowe rekomendacje dostosowane do potrzeb poszczególnych sektorów zostały przedstawione kolejno dla: budownictwa, energetyki, produkcji chemicznej i cementu (łącznie) oraz transportu lądowego.

Rekomendacje wypracowane przez Grupę Roboczą przedstawiono w tabelach określających:

- uzasadnienie interwencji, tj. barierę, której usunięciu ma służyć wdrożenie rekomendacji,
- oczekiwany skutek, czyli stan, który powinien być osiągnięty dzięki wdrożeniu rekomendacji,
- działanie do podjęcia, czyli właściwe brzmienie rekomendacji,
- perspektywę czasową podjęcia działania, definiowaną jako: **S** – gdy działanie ma być podjęte w terminie 1 roku od opublikowania Mapy Drogowej; **M** – ...w terminie 2 lat od...; **L** – ...w terminie 5 lat od...,
- interesariuszy odpowiedzialnych za podjęcie działania, czyli instytucje przewidziane do wdrażania rekomendacji, publiczne lub prywatne, które w procesie wdrażania rekomendacji wymagają wsparcia lub przychylności ze strony instytucji publicznych,
- KPI (*Key Performance Indicator*, „kluczowy wskaźnik efektywności”) rozumiany jako wskaźnik pozwalający na monitorowanie wdrażania rekomendacji lub zweryfikowanie, czy dana rekomendacja została wdrożona.

Tabela 1. Rekomendacje w zakresie regulacji

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
<p>Konieczność opracowania metodyki obliczania śladu węglowego w cyklu życia lub wskazanie standardu obliczeń umożliwiającego porównywalność wyników. Potrzeba określenia jednostki miary w jakiej będzie wyrażany ślad węglowy obiektu / inwestycji / działalności. Utrudniony dostęp do wartościowych wskaźników m.in. dotyczących emisji GHG (obecnie bazy danych wskaźników są płatne i/lub wypracowane dla innych krajów często spoza obszaru UE).</p>	<p>Umożliwienie realizacji polityki klimatyczno-energetycznej. Poprawa dostępności do dobrych jakościowo wskaźników np. emisji GHG, z których przedsiębiorstwa mogłyby bezpłatnie korzystać.</p>	<p>Opracowanie metodyki obliczania śladu węglowego w cyklu życia lub wskazanie standardu obliczeń umożliwiającego porównywalność wyników. Określenie jednostki miary w jakiej będzie wyrażany ślad węglowy Opracowanie i udostępnienie wskaźników referencyjnych dla Polski.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Ministerstwo właściwe ds. infrastruktury, , przy udziale organizacji branżowych badawczych i pozarządowych.</p>	<p>Opracowanie metodyki</p>

Tabela 2. Rekomendacje w zakresie finansowania

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
<p>Niedostateczna informacja na temat środków na finansowanie inwestycji związanych z realizacją celów klimatycznych.</p> <p>Niedostateczny stan wiedzy na temat dostępnych programów pomocowych umożliwiających finansowanie zrównoważonych inwestycji oraz kryteriów kwalifikowalności.</p>	<p>Stworzenie lub rozwinięcie mechanizmów wsparcia i zapewnienie większego poziomu bezpieczeństwa inwestycyjnego</p>	<p>Prowadzenie edukacji (szkolenia, warsztaty), dot. możliwości finansowania zrównoważonych inwestycji i przygotowania wniosku pomocowego.</p> <p>Stworzenie strony internetowej prezentującej możliwości finansowania dedykowane poszczególnym branżom, przedsiębiorstwom w podziale na ich wielkość oraz wspólne dla wszystkich przedsiębiorstw kryteria kwalifikowalności do programów pomocowych).</p>	<p>S, M, L</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. funduszy i polityki regionalnej, Ministerstwo właściwe ds. finansów, Ministerstwo właściwe ds. gospodarki</p>	<p>Podjęcie działań edukacyjnych</p> <p>Uzupełnienie informacji na stronie internetowej</p>

Tabela 3. Rekomendacje w zakresie informacji i edukacji

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
<p>Utrudniony dostęp do bezpłatnych działań edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzebę wiedzy i budowania kompetencji w zakresie tzw.</p>	<p>Umożliwienie podmiotom objętym obowiązkiem raportowania dostępu do bezpłatnej bazy wiedzy i dedykowanych szkoleń.</p>	<p>Stworzenie internetowych³ platform z zasobami informacyjnymi w dziedzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - taksonomii i ESG, - najważniejszych przepisów prawnych wraz z ich aktualizacjami, przykładami raportowania, stosowania tzw. technicznych kryteriów kwalifikacji, obliczenia obrotów, nakładów 	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. finansów, Ministerstwo właściwe ds. gospodarki PFR, PARP</p>	<p>Stworzenie internetowych platform</p>

³ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/Taksonomia-zrownowazonego-finansowania-inwestycji-budynki>

taksonomicznego raportowania.		<p>inwestycyjnych (CapEx), wydatków operacyjnych (OpEx) zgodnie z taksonomią,</p> <p>-dobrych praktyk stosowanych przez poszczególne branże.</p> <p>-stworzenie zawodowych stowarzyszeń dla osób odpowiedzialnych za raportowanie zgodnie z taksonomią, umożliwiających cykliczne spotkania, udział w seminariach branżowych i cross sektorowych, upowszechnienie wiedzy nt. bezpłatnych webinarów, konferencji etc.</p> <p>-umożliwienie transferu dobrych praktyk z innych rynków.</p>			
<p>Liczne wątpliwości interpretacyjne TKK po stronie przedsiębiorstw, brak istnienia punktu kontaktowego w zakresie Taksonomii po stronie KE, brak mechanizmów na poziomie krajowym. Techniczne kryteria kwalifikacji, jak również wymagania "DNSH" powiązane są z wybranymi lokalnymi przepisami. Ponadto poszczególne kraje opracowują wytyczne i przewodniki zawierające interpretacje przepisów kierowane do lokalnych przedsiębiorstw. Dla podmiotów prowadzących działalność i inwestycje</p>	<p>Spójność zastosowania Taksonomii na poziomie przedsiębiorstw. Powstanie krajowego centrum informacyjnego.</p>	<p>Wsparcie ze strony krajowych organów administracyjnych dla utworzenia punktu kontaktowego dedykowanego interpretacji TKK na poziomie KE, koordynacja na poziomie krajowym w zakresie elementów niezbędnych do dodatkowej interpretacji ze strony KE oraz przekazywania pytań do KE, zapewnienie tłumaczenia wytycznych interpretacyjnych publikowanych przez KE.</p> <p>Utworzenia centrum informacyjnego (rozwińnięcie informacji dostępnych na stronie internetowej⁴ lub udostępnienie biblioteki materiałów w ramach "EU Taxonomy Navigator"), w którym zostaną zebrane oficjalne materiały informacyjne/interpretacyjne.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska</p> <p>Ministerstwo właściwe ds. finansów</p>	<p>Utworzenie punktu kontaktowego na poziomie KE</p> <p>Utworzenie centrum informacyjnego</p>

⁴ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/Taksonomia-zrownowazonego-finansowania-inwestycji-budynki>

różnice w interpretacji zapisów mogą stanowić istotną barierę w adaptacji taksonomii.					
Potrzeba stałej współpracy przedstawicieli sektorów objętych wymogami taksonomii z przedstawicielami administracji państwowej w celu monitorowania postępów w implementacji taksonomii i proponowanych interwencji.	Bieżąca identyfikacja problemów związanych z wdrażaniem z zainteresowanymi stronami, ocena postępów w stosunku do założonych KPI i projektowanie działań korygujących.	Utworzenie platformy ds. Taksonomii złożonej z przedstawicieli organów administracji publicznej i przedstawicieli sektorów/przedsiębiorstw.	M	Ministerstwo właściwe ds. finansów, Ministerstwo właściwe ds. gospodarki, Przedstawiciele poszczególnych sektorów przemysłu	Utworzenie platformy
Brak stowarzyszenia branżowego zrzeszającego osoby odpowiedzialne w poszczególnych firmach za obszar zrównoważonego rozwoju i raportowanie zgodne z taksonomią.	Umożliwienie osobom odpowiedzialnym za raportowanie zgodne z taksonomią wymiany doświadczeń, dobrych praktyk odbywania cyklicznych spotkań w celu wymiany wiedzy doświadczeń, dobrych praktyk.	Utworzenie Stowarzyszenia Praktyków ESG pod auspicjami organów administracji publicznej (Ministerstwo Rozwoju i Technologii) oraz instytucji reprezentującej podmioty komercyjne (np. Krajowej Izby Gospodarczej).	M	Inicjatywa zewnętrzna, Ministerstwo ds. gospodarki	

Sektor budowlany

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

Budownictwo to jedna z działalności, które mają istotne znaczenie w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju. Inwestycje budowlane są ważnym elementem działalności rozwojowej różnych branż, nie tylko firm związanych z sektorem *real estate*, ale także przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych (handel, transport, turystyka i in.). Stąd gotowość branży budowlanej do stosowania wymagań zrównoważonego finansowania i taksonomii UE ma znaczenie dla wdrożenia tych mechanizmów w całą gospodarkę.

Wymagania taksonomii (istotny wkład w osiągnięcie celów środowiskowych, zasada *do no significant harm*, techniczne kryteria kwalifikacji, minimalne gwarancje) pozwalają nie tylko na jednoznaczne zakwalifikowanie działalności jako zrównoważonej, ale także wymuszają na podmiotach działających w branży budowlanej uwzględnianie dodatkowych, dotąd nie zawsze branych pod uwagę aspektów projektowania, wykonawstwa, doboru wyrobów budowlanych, prowadzenia rozbiórek itp.

Podnoszenie świadomości uczestników rynku budowlanego oraz rynku nieruchomości w zakresie stosowania taksonomii i celów, jakim służy, pozwoli na przekierowanie budownictwa na ścieżkę, na której nie będzie dla środowiska naturalnego takim obciążeniem, jakim jest obecnie. Jasność zasad stosowania taksonomii w budownictwie ułatwi włączenie się w ramy zrównoważonego finansowania nie tylko przedsiębiorstwom budowlanym, ale także wszystkim innym podmiotom, które inwestują w nieruchomości, podejmują działania służące poprawie efektywności energetycznej, zmniejszeniu emisyjności działalności i zmniejszeniu presji na środowisko naturalne.

Kluczowe rekomendacje dla zgodności rozwoju zrównoważonego budownictwa wypracowane przez ekspertów sektorowych Zespołu roboczego

Stosowanie wymagań wynikających z Taksonomii UE wymaga pozyskania, zlecenia lub opracowania szeregu dokumentów, które będą stanowić dowody spełnienia odpowiednich wymagań. Uzyskanie tych dowodów wymaga zaangażowania i świadomości ze strony podwykonawców i kontrahentów inwestora, stąd rekomenduje się **podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych** wśród uczestników procesu inwestycyjnego i innych podmiotów aktywnych w branży budowlanej:

- a. Rozpowszechnianie wiedzy wśród projektantów (architektów, konstruktorów, branżystów) o projektowaniu budynków z uwzględnieniem wymagań wynikających z poszczególnych celów środowiskowych wskazanych w Taksonomii oraz dokumentowania spełnienia tych wymagań.
- b. Rozpowszechnianie wiedzy wśród firm wykonawczych o zasadach prowadzenia i dokumentowania prac rozbiórkowych i budowlanych zgodnie z wymaganiami technicznych kryteriów kwalifikacji.
- c. Rozpowszechnianie wiedzy wśród producentów i dystrybutorów wyrobów budowlanych w zakresie wymagań dla wyrobów budowlanych wynikających z technicznych kryteriów kwalifikacji i potrzeby wykazywania odpowiednich parametrów wyrobów w towarzyszących im dokumentach (np. informacja o zawartości substancji niebezpiecznych wymienionych w dodatku C do załączników 1 i 2 rozporządzenia 2021/2139, zgodność z wymaganiami dot. zużycia wody).
- d. Rozpowszechnianie wiedzy wśród inwestorów i projektantów o skutkach zmian klimatu i ich wpływie na środowisko zabudowane w kontekście konieczności opracowywania

analiz ryzyk klimatycznych na potrzeby adaptacji budynków i do gwałtownych zjawisk pogodowych, jakie mogą wystąpić w przyszłości.

- e. Rozpowszechnianie wiedzy o zasadach zarządzania odpadami na placu budowy zgodnie z Protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki.

Rozpowszechnianie wiedzy wymaga **opracowania przystępnych materiałów informacyjnych** zawierających wytyczne i dobre praktyki, dostępnych dla wszystkich uczestników branży budowlanej, inwestorów i podmiotów finansujących:

- a. Opracowanie wytycznych dotyczących substancji niebezpiecznych, których stosowanie jest niedozwolone ze względu na wymagania dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
- b. Stworzenie katalogu dokumentów stanowiących dowody na spełnienie wymagań technicznych kryteriów kwalifikacji dla poszczególnych celów środowiskowych na potrzeby wykazania istotnego wkładu w osiąganie celów środowiskowych, zgodności z zasadą DNSH, spełnienia minimalnych gwarancji i zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji.
- c. Zlecenie opracowania wzorcowej dokumentacji dla przykładowej inwestycji budowlanej zgodnej z taksonomią wraz z komentarzem eksperckim.
- d. Rozpowszechnianie i promocja wiedzy wśród inwestorów i projektantów w zakresie stosowania systemu Level(s) w obrębie planowania, projektowania, wykonywania i utrzymywania inwestycji budowlanej.

Oprócz informowania o wytycznych i dobrych praktykach, istnieje potrzeba stworzenia ram prawnych w celu **zapewnienia systemowych rozwiązań dotyczących stosowania taksonomii na poziomie krajowym**

- a. Zaproponowanie mechanizmu weryfikacji zgodności inwestycji z wymaganiami Taksonomii (np. standardy dla gromadzonej dokumentacji, certyfikacja weryfikatorów, określenie zasad prowadzenia weryfikacji/audytu/kontroli inwestycji lub dokumentacji, krajowe oznaczania inwestycji jako zgodnych z taksonomią).
- b. Opracowanie metodyki obliczania śladu węglowego w cyklu życia budynku lub wskazanie standardu obliczeń umożliwiające porównywalność wyników:
  - Określenie jednostki miary w jakiej będzie wyrażany ślad węglowy budynku,
  - Wskazanie referencyjnej długości cyklu życia budynku,
  - Wskazanie obowiązkowych i fakultatywnych etapów cyklu życia budynku, które należy wziąć pod uwagę podczas obliczeń śladu węglowego
  - Wytyczne w zakresie inwestycji liniowych (drogowych) i obiektów inżynierskich.
- c. Wypracowanie podejścia do oceny inwestycji pod względem jej zgodności z Taksonomią w przypadku zmiany technicznych kryteriów kwalifikacji w czasie (np. następujących wraz ze zmianą aktów delegowanych do Taksonomii, wraz z wprowadzeniem nowych wymagań wynikających z nowej dyrektywy o charakterystyce energetycznej budynków, lub wprowadzeniem klas energetycznych itp.)

Postulaty w zakresie zmiany przepisów, w tym technicznych kryteriów kwalifikacji (np. uzupełnienie listy rodzajów instalacji odnawialnych źródeł energii lub doprecyzowania istniejących wymagań).

Techniczne kryteria kwalifikacji, jak również wymagania "DNSH" powiązane są z wybranymi lokalnymi przepisami. Ponadto poszczególne kraje opracowują wytyczne i przewodniki zawierające interpretacje przepisów kierowane do lokalnych przedsiębiorstw. Dla podmiotów prowadzących działalność i inwestycje różnice w interpretacji zapisów mogą stanowić istotną barierę w adaptacji taksonomii. Dlatego rekomendujemy **utworzenia centrum informacyjnego** (strona internetowe lub biblioteka materiałów w

ramach "EU Taxonomy Navigator"), w którym zostaną zebrane oficjalne materiały informacyjne/interpretacyjne.

Tabela 4 Rekomendacje dla interesariuszy oceniających zgodność z Taksonomią UE

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
Nabywanie i własność budynków					
Brak informacji określających poziom emisji gazów cieplarnianych dla typowych obiektów	Określenie norm i progów kwalifikacji inwestycji jako wnoszącej istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu	Wskazanie na przykładach, w jakich dokumentach źródłowych można znaleźć wymagane dane i informacje	S/M	Administrator bazy danych	Przynajmniej 1 publicznie i bezpłatnie dostępny przewodnik odnoszący się do wytycznych Taksonomii UE
Brak możliwości wskazania budynków w standardzie klasy A, wzniesionych przed 31 grudnia 2020 r., następnie widzimy trudności we wskazaniu 15 % budynków najbardziej efektywnych energetycznie w kraju	Szacowane dane w zakresie 15 % budynków najbardziej efektywnych w kraju. Zbiory opracowane na podstawie danych z centralnego rejestru charakterystyki energetycznej budynków	Określenie klas energetycznych budynków oraz wskazanie standardów energetycznych dla obiektów budowlanych w kraju	M	Ministerstwo właściwe ds. gospodarki	Nowelizacja aktów wykonawczych do ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. z 2021 r. poz. 497, z późn. zm.)
Określone poziomy zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną, które kwalifikują nabywaną nieruchomości jako zrównoważoną uwzględniają rozróżnienie budynków na mieszkalne i niemieszkalne. Podział ten jest niewystarczający - należy wprowadzić wymagania dot. zapotrzebowania na energię z rozróżnieniem na różne kategorie budynków niemieszkalnych (biurowe, handlowe, magazynowe, produkcyjne itp.)	Wyszczególnienie celów uwzględniających specyfikę różnych typów budynków. Możliwość zakwalifikowania większej liczby budynków niemieszkalnych jako inwestycji zrównoważonych	Opracowanie listy kategorii budynków niemieszkalnych i przyporządkowanie im granicznych wartości zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną	M	Ministerstwo właściwe ds. gospodarki	Określenie granicznej wartości zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla różnych kategorii budynków niemieszkalnych

Budowa nowych budynków

<p>Łagodzenie zmiany klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trudność z określeniem, jak kwalifikować zgodność z taksonomią, gdy projektowana charakterystyka energetyczna okaże się różna od istniejącej ze świadectwem charakterystyki energetycznej. Brak informacji na temat okresu przejściowego podczas którego zmianie uległy WT według których budynek został zaprojektowany. Na etapie projektowym budynek spełniał wymagania Taksonomii, po otrzymaniu PnU, już nie. Jest to problem zwłaszcza w sytuacji, gdy spełnienie wymagań taksonomii warunkuje otrzymanie zewnętrznego finansowania. 	<p>Formalna podstawa do oceny 'równoważoności' budynków w sytuacji zmiany WT.</p>	<p>Uzupełnienie dotychczasowych publicznie dostępnych informacji.</p>	<p align="center">S</p>	<p align="center">Ministerstwo właściwe ds. gospodarki</p>	<p align="center">Uzupełnienie informacji</p>
<ul style="list-style-type: none"> Załącznik 1, część 7 TKK przewiduje w odniesieniu do "nabywania (...) nowych budynków" konieczność spełnienia zapotrzebowania na EP przez budynek na poziomie 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w kraju. Banki postulują rozszerzenie do Centralnego Rejestru Charakterystyki energetycznej budynków 	<p>Regularne publikowanie komunikatów/wymagań o informacji (w liczbach bezwzględnych) jaki próg zapotrzebowania należy spełnić, aby znaleźć się w 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w kraju.</p>	<p>Publikowanie/aktualizowanie w informacji ze strony MRiT.</p>	<p align="center">S</p>	<p align="center">Ministerstwo właściwe ds. gospodarki</p>	<p align="center">Publikowanie/aktualizowanie informacji</p>

<p>SC1 wymaganie dot. szczelności powietrznej, integralności cieplnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dla budynków brak informacji jaką metodę pomiaru powierzchni należy przyjąć Wymaganie dot. stosowania solidnych i identyfikowalnych procedury kontroli jakości zamiennie do badań integralności cieplnej: brak określonych wymagań dla procedur kontroli jakości 	<p>Jednoznaczna informacja co do właściwej metody pomiaru powierzchni budynku</p> <p>Jednoznaczne wskazanie, jakiego typu procedury kontroli jakości spełniają kryterium TKK</p>	<p>Wskazanie metody pomiaru powierzchni budynku</p> <p>Wskazanie charakterystyki / typów procedur kontroli jakości spełniających wymaganie</p>	<p>M</p> <p>M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. gospodarki, Ministerstwo właściwe ds. budownictwa</p> <p>Ministerstwo właściwe ds. gospodarki, Ministerstwo właściwe ds. budownictwa</p>	<p>Wskazanie metody</p> <p>Wskazanie charakterystyki / typów procedur</p>
<p>GOZ: Brak ujednoczonego podejścia do kwestii segregacji odpadów rozbiórkowych i budowlanych</p> <p>Materiały/zanieczyszczenia: Potrzeba ujednoczonego podejścia do kwestii środków służących redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych.</p>	<p>W procesie dokumentowania zgodności inwestycji z taksonomią akceptowanie jako dowodów również raportów/planów segregacji odpadów podczas budowy zweryfikowanych przez stronę trzecią taką jak USGBC, BRE bądź inny organ wydający "zielone" certyfikaty dla budynków</p> <p>Akceptacja norm i standardów weryfikowanych przez stronę trzecią taką jak USGBC, BRE IWBI, bądź inny organ wydający "zielone"</p>	<p>W ocenie zgodności z taksonomią dopuszczenie wykorzystania dokumentów pozyskiwanych przez inwestorów na potrzeby certyfikacji wielokryterialnych.</p> <p>W ocenie zgodności z taksonomią dopuszczenie wykorzystania dokumentów pozyskiwanych przez inwestorów na potrzeby certyfikacji wielokryterialnych</p>	<p>S/M</p> <p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska</p> <p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska</p>	<p>Dopuszczenie wykorzystania dokumentów pozyskiwanych przez inwestorów</p> <p>Dopuszczenie wykorzystania dokumentów pozyskiwanych przez inwestorów</p>

	certyfikaty dla budynków				
Bioróżnorodność (DNSH) : Utrudnienie w dostępie do informacji, jakie dokumenty są wymagane, aby spełnić kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.	Wykaz dokumentów wskazujących spełnienie TKK w zakresie DNSH ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów	Wskazanie, w jakich dokumentach źródłowych można znaleźć wymagane dane i informacje	S	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Ministerstwo ds. rozwoju regionalnego	
Wdrożenie rozwiązań w zakresie adaptacji jest ograniczone brakiem norm obliczeniowych dla elementów budowlanych (np. konstrukcyjnych, norm dotyczących obciążeń) uwzględniających potencjalne/przyszłe skutki zmiany klimatu w perspektywie rozważanych scenariuszy klimatycznych.	Aktualizacja norm obliczeniowych pozwoli realnie dostosować realizowany budynek do zidentyfikowanych fizycznych ryzyk związanych z klimatem	Opracowanie aktualizacji norm obliczeniowych uwzględniających przyszłe zmiany klimatu zgodnie z rozważanymi scenariuszami klimatycznymi	S/M	Ministerstwo właściwe ds. gospodarki Polski Komitet Normalizacyjny Instytuty badawcze wg kompetencji	Opublikowane aktualizacje norm
Instalacja, konserwacja i naprawa stacji ładowania pojazdów elektrycznych w budynkach i miejscach parkingowych przy budynkach					
Potrzeba wsparcia w zakresie kryteriów istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu.	Pełne zrozumienie przez interesariuszy istoty, potrzeby i wartości, które idą za wykonaniem analiz dotyczących adaptacji do zmian klimatu.	Przygotowanie materiałów i informacji szkoleniowych do nieodpłatnego użycia wraz z prezentacją przybliżającą te analizy dotyczące adaptacji do zmiany klimatu.	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Opracowanie pakietu materiałów
Montaż, konserwacja i naprawa urządzeń energooszczędnych					
Kryteria dotyczące istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu są niezrozumiałe dla większości odbiorców. Przydatne byłoby zamieszczenie przykładowych raportów z analiz dotyczących wskazanych modernizacji będących częścią tej aktywności.	Pełne zrozumienie przez interesariuszy istoty, potrzeby i wartości, które idą za wykonaniem analiz dotyczących adaptacji do zmian klimatu.	Przygotowanie materiałów informacyjnych i szkoleniowych do nieodpłatnego użycia wraz z prezentacją przybliżającą analizy dotyczące adaptacji do zmiany klimatu	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Opracowanie pakietu materiałów

Montaż, konserwacja i naprawa przyrządów i urządzeń do pomiaru, regulacji i kontroli charakterystyki energetycznej budynków					
Przydatne może być stworzenie opisu wylistowanych technologii wraz ze studiami przypadków.	Pełne zrozumienie przez interesariuszy istoty, potrzeby i wartości, które idą za wykonaniem analiz dotyczących adaptacji do zmian klimatu.	Przygotowanie materiałów informacyjnych i szkoleniowych do nieodpłatnego użycia wraz z prezentacją przybliżającą analizy dot. adaptacji do zmian klimatu	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Opracowanie pakietu materiałów
Montaż, konserwacja i naprawa technologii energii odnawialnej					
Potrzeba przyjęcia definicji jednostki kogeneracyjnej poprzez wskazanie granicznej mocy cieplnej i elektrycznej	Jasna i klarowna treść wymagań niepozostawiająca żadnych wątpliwości po pierwszym czytaniu. W przypadku instalacji budynkowych o mniejszej skali: stworzenie ilustrowanego poradnika ze studium przypadków dla każdej technologii.	Uszczegółowienie i uzupełnienie treści rozporządzenie delegowanego Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2139 of 4 June 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council opublikowaną 9 grudnia 2021.? dla polskich interesariuszy. Podstawa rekomendacji: podejście „krok po kroku”.	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Przygotowanie informacji
Renowacja istniejących budynków					
Nie jest jasne, w jaki sposób należy wykazać bazowe zapotrzebowanie na energię pierwotną. Czy wystarczy istniejące aktualne ŚCHE przed rozpoczęciem prac? Warto również wyjaśnić, że elementem audytu remontowego lub energetycznego powinno być wykonanie projektowej charakterystyki energetycznej w celu potwierdzenia możliwości uzyskania celu 30% podczas prac remontowych. Nie jest jasne, czy można przeprowadzić audyt	Jednoznaczne i zrozumiałe dla odbiorców sposoby obliczania i dokumentowania zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną.	Określenie wytycznych dotyczących obliczania i dokumentowania bazowego, projektowanego i uzyskanego w wyniku renowacji zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Przygotowanie informacji

energetyczny wg. innych metodologii					
Nabywanie i prawo własności budynków					
Załącznik 1, część 7 TTK przewiduje w odniesieniu do "nabywania (...) nowych budynków" konieczność spełnienia zapotrzebowania na EP przez budynek na poziomie 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w kraju. Banki postulują rozszerzenie do Centralnego Rejestru Charakterystyki energetycznej budynków,.	Regularne publikowanie komunikatów/wymagań o informacji (w liczbach bezwzględnych) jaki próg zapotrzebowania należy spełnić, aby znaleźć się w 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w kraju.	Publikowanie/aktualizowanie w informacji ze strony MRiT.	S, M	Ministerstwo właściwe ds. gospodarki	Przyjęcie rekomendacji

Aneks 1

Członkowie podzespołu sektorowego

Imię i nazwisko	Afiliacja
Joanna Osińska	Trebbi Polska Sp. z o.o.
Katarzyna Chwalbińska-Kusek (Przewodnicząca Zespołu roboczego)	Savills Polska Sp. z o.o.
Bartosz Marcol	Globalworth
Monika Chacińska	Skanska Property Poland Sp.Zo.o.
Zuzanna Lulińska	MRiT
Joanna Osińska	Trebbi Polska Sp. z o.o.
Piotr Lachowicz	Raben Group
Justyna Kozuń	Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Katarzyna Chwalbińska-Kusek	Savills Polska Sp. z o.o.
Mateusz Stachewicz	Polski Związek Firm Deweloperskich

Energetyka

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

Polski sektor energetyczny (elektroenergetyki i ciepłownictwa) znajduje się obecnie w okresie transformacji w kierunku obniżenia emisyjności i dążenia do osiągnięcia w perspektywie 2050 r. neutralności klimatycznej. Zaproponowane przez KE jednolite ramy dla prowadzenia zrównoważonych inwestycji wskazują preferowane kierunki tej transformacji, uznając również możliwość korzystania z paliw przejściowych takich jak gaz ziemny. Mimo czytelnie przedstawionych intencji legislatorów, istnieje jednak szereg wątpliwości interpretacyjnych, utrudniających stosowanie zaproponowanych przez KE wytycznych dla sektora energetyki.

Cele prac Zespołu roboczego

Prace podgrupy roboczej „Energetyka”, oprócz omówionych we wstępie celach, dotyczyły również kwestii zawartych w Rozporządzeniu uzupełniającym z dnia 9 marca 2022 r. (UE) 2022/1214. Opublikowane do tej pory TKK dla energetyki, dotyczą realizacji celów łagodzenia zmian klimatycznych i adaptacji do zmian klimatycznych. Ze względu na specyfikę sektora, prace ograniczyły się na analizie zagadnień związanych ściśle z łagodzeniem zmian klimatycznych.

Dodatkowe bariery dla zgodności rozwoju zrównoważonej energetyki z Taksonomią UE zdiagnozowane przez ekspertów sektorowych Zespołu roboczego

Brak komercyjnie dostępnych w zakładanych terminach technologii spełniających przyjęte techniczne kryteria kwalifikacji (np. w zakresie kryterium – mającego zastosowanie dla działalności ujętych w pkt. 4.29, 4.30, 4.31 uzupełniającego aktu delegowanego – przewidującego przejście na pełne wykorzystanie odnawialnych lub niskoemisyjnych paliw gazowych do końca 2035 r.). Dodatkowo ograniczona pewność i przewidywalność regulacji i niedostosowanie infrastruktury, co leży poza kompetencjami operatora, by spełnić kryteria – przykład: odnawialne niekopalne paliwa gazowe.

Tabela 5 Rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy w zakresie Energetyki

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
<p>Wątpliwości dotyczące interpretacji zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji w odniesieniu do kryteriów mających zastosowanie do działalności wymienionych Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 i w Rozporządzeniu uzupełniającym (UE) 2022/1214 w Załączniku I pkt. 4 Energetyka – których nie wymieniono szczegółowo poniżej.</p>	<p>Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla wszystkich potencjalnych inwestycji energetycznych kluczowych dla transformacji energetycznej.</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Stowarzyszenia branżowe (TGPE, PTEZ, IGCP)</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych</p>
<p>Wątpliwości interpretacyjne dotyczące zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. dla potwierdzenia realizacji celu łagodzenia zmian klimatycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działalności 4.27 - Budowa i bezpieczna eksploatacja nowych elektrowni jądrowych do wytwarzania energii elektrycznej lub energii ciepłej, w tym do produkcji wodoru, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii. 2. Działalność 4.29 - Wytwarzanie energii elektrycznej z kopalnych paliw gazowych. 	<p>Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla obiektów opartych o gaz ziemny w okresie przejściowym do osiągnięcia neutralności klimatycznej działalności.</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Stowarzyszenia branżowe (TGPE, PTEZ, IGCP)</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych</p>

<p>a. Sposób wyliczenia wskaźnika emisyjności ekwiwalentu CO₂ do produkcji wyjściowej (e.e.)</p> <p>b. Zakres, charakter i forma analizy alternatywnej inwestycji polegającej na zastąpieniu eksploatowanego źródła przez OZE, wynik tej oceny porównawczej jest publikowany i podlega konsultacjom z zainteresowanymi stronami,</p> <p>c. Kluczowe kwestie związane z zastępowaniem wysokoemisyjnego źródła (obszar, termin, moc, podmiot).</p> <p>d. Ograniczenie w mocy zastępującej eksploatowaną moc wytwórczą (określenie, jaką moc przyjmować).</p> <p>e. Sposób wykazania % redukcji emisji GHG</p> <p>f. Sposób i forma weryfikacji możliwości przejścia na odnawialne lub niskoemisyjne paliwa gazowe do końca 2035 r. zadeklarowana przez władze przedsiębiorstwa.</p> <p>g. Sposób spełnienia kryterium, przewidującego, że w przypadku, gdy działalność ma miejsce na terytorium państwa członkowskiego, w którym do wytwarzania energii wykorzystuje się węgiel, to państwo członkowskie zobowiązało się do stopniowego zaprzestania wykorzystywania węgla do wytwarzania energii i zgłosiło ten fakt w swoim</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w artykule nr 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 lub w innym instrumencie.</p> <p>3. Działalność 4.30 - Wytwarzania ciepła, chłodu i energii elektrycznej z kopalnych paliw gazowych w wysokosprawnej kogeneracji.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Sposób wykazania 10% oszczędności energii pierwotnej z zastosowania CHP b. Sposób wyliczenia wskaźnika emisyjności ekwiwalentu CO₂ do produkcji wyjściowej (ciepło + e.e.) c. Zakres, charakter i forma analizy alternatywnej inwestycji polegającej na zastąpieniu eksploatowanego źródła przez OZE, wynik tej oceny porównawczej jest publikowany i podlega konsultacjom z zainteresowanymi stronami, d. Kluczowe kwestie związane z zastępowaniem wysokoemisyjnego źródła (obszar, termin, podmiot, moc). e. Ograniczenie w mocy zastępującej eksploatowaną moc wytwórczą (określenie, jaką moc przyjąć) f. Sposób i forma weryfikacji możliwości przejścia na odnawialne lub niskoemisyjne paliwa gazowe do końca 2035 r. zadeklarowana przez władze przedsiębiorstwa 					
---	--	--	--	--	--

<p>g. Sposób wykazania % redukcji emisji GHG</p> <p>h. Modernizacja obiektu nie zwiększa zdolności produkcyjnych obiektu (określenie, jaką moc przyjąć).</p> <p>i. Sposób spełnienia kryterium przewidującego, że w przypadku, gdy działalność ma miejsce na terytorium państwa członkowskiego, w którym do wytwarzania energii wykorzystuje się węgiel, to państwo członkowskie zobowiązało się do stopniowego zaprzestania wykorzystywania węgla do wytwarzania energii i zgłosiło ten fakt w swoim zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 lub w innym instrumencie.</p> <p>4. Działalność 4.31 - Wytwarzanie ciepła/chłodu z kopalnych paliw gazowych w ramach efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych.</p> <p>a. Wykorzystanie energii w efektywnym systemie ciepłowniczym (jaką definicję przyjąć w kontekście postanowień art. 26 nowej dyrektywy EED?)</p> <p>b. Sposób wyliczenia wskaźnika emisyjności ekwiwalentu CO₂ do produkcji wyjściowej (ciepło)</p> <p>c. Sposób, charakter i forma analizy alternatywnej</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>inwestycji polegającej na zastąpieniu eksploatowanego źródła przez OZE, wynik tej oceny porównawczej jest publikowany i podlega konsultacjom z zainteresowanymi stronami,</p> <p>d. Kluczowe kwestie związane z zastępowaniem wysokoemisyjnego źródła opartego o kopalne paliwa ciekłe i stałe (obszar, termin, moc, podmiot).</p> <p>e. Ograniczenie w mocy zastępującej eksploatowaną moc wytwórczą (określenie, jaką moc przyjąć).</p> <p>f. Sposób i forma weryfikacji możliwości przejścia na odnawialne lub niskoemisyjne paliwa gazowe do końca 2035 r. zadeklarowana przez władze przedsiębiorstwa</p> <p>g. Wykazanie % redukcji emisji GHG</p> <p>h. Modernizacja obiektu nie zwiększa zdolności produkcyjnych obiektu (określenie, jaką moc przyjąć)</p> <p>i. Sposób spełnienia kryterium przewidującego, że w przypadku, gdy działalność ma miejsce na terytorium państwa członkowskiego, w którym do wytwarzania energii wykorzystuje się węgiel, to państwo członkowskie zobowiązało się do stopniowego zaprzestania wykorzystywania węgla do wytwarzania energii i zgłosiło ten fakt w swoim</p>					
---	--	--	--	--	--

zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 lub w innym instrumencie.					
<p>Wątpliwości dotyczące interpretacji zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. dla działalności 4.9. - Przesył i dystrybucja energii elektrycznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> określenie sposobu w jaki OSD ma potwierdzić, że przyłączona instalacja wytwórcza ma emisję poniżej 100 g ekwiwalentu CO₂/kWh sposób wyliczenia śladu węglowego (czy w całym cyklu życia czy od kotłowni do bramy) 	Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami.	Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Stowarzyszenia branżowe (TGPE, PTEZ, IGCP)	Opracowanie przewodnika/wytycznych
<p>Wątpliwości dotyczące interpretacji zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. dla zachowania zasady DNSH dla działalności 4.15 - Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych: Wymogi dla urządzeń zużywających energię (DNSH) – brak precyzyjnego określenia, kiedy należy stosować urządzenia o najwyższej klasie efektywności energetycznej zgodnych z najlepszą dostępną technologią (potrzeba wykładni dla „istotnych przypadków”).</p>	Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla inwestycji przeprowadzanych na systemach ciepłowniczych.	Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Stowarzyszenia branżowe (TGPE, PTEZ, IGCP)	Opracowanie przewodnika/wytycznych

<p>Wątpliwości związane z interpretacją kryteriów określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. dla nieczynienia szkody realizacji pozostałych celów środowiskowych (DNSH):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak wykonywać oceny z załącznika A? 2. Obowiązek wykonywania analizy stosowanych substancji bez ograniczeń - Załącznik C 3. Przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub procedury kontrolnej zgodnie z dyrektywą 2011–92/UE. 	<p>Ad 1. - Wytyczne dla sektorów Ad 2. – Wykaz substancji dla sektorów Ad 3. Ograniczenie obowiązku do katalogu przedsięwzięć faktycznie kwalifikujących się do OOS, wymaganie dla nowych inwestycji.</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji – DNSH dla łagodzenia zmian klimatu.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Stowarzyszenia branżowe (TGPE, PTEZ, IGCP)</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych</p>
---	---	--	-------------------	---	---

Aneks 2

Członkowie podzespołu sektorowego

Imię i nazwisko	Afiliacja
Michał Wróbel	Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych
Katarzyna Chwalbińska-Kusek (Przewodnicząca Zespołu roboczego)	Savills Polska Sp. z o.o.
Stanisław Cichocki	PGE
Marta Czopek	Tauron
Irena Dul	E.ON
Natalia Kwit	Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Klaudia Leńczuk	Ministerstwo Aktywów Państwowych
Adam Liszka	Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie
Michał Reszczyński	Energa
Marcelina Wojciechowska	PKN ORLEN
Bartłomiej Zieliński	Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Patrycja Żupa-Marczuk	Energopomiar

Sektor Cement/przemysł chemiczny

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

Sektor cementowy wspiera zrównoważony rozwój stawiając na zrównoważone budownictwo i produkcję niskoemisyjnych materiałów budowlanych, zwiększanie wykorzystania paliw alternatywnych i recykling materiałów w ramach Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Branża planuje dalszą redukcję emisji CO₂ możliwą do osiągnięcia dzięki zastosowaniu technologii wychwytywania i składowania CO₂ (CCS). Wyzwania technologiczne przede wszystkim z wysokimi kosztami wychwytu, infrastruktury transportu oraz prowadzenia składowisk uwiłdoczyły się przede wszystkim w początkowej fazie rozwoju sektora.

Z podobnymi wyzwaniami mierzy się przemysł chemiczny, kluczowy dostawca dla wielu innych sektorów gospodarki, silnie zróżnicowany pod względem produktowym, produkcyjnym i technologicznym. Znaczące zmiany w redukcji emisji CO₂ w obrębie sektora może przynieść technologia, która zastąpi surowce z paliw kopalnych bardziej zrównoważonymi.

W przypadku obydwu sektorów proces transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej wymaga implementacji nowoczesnych, innowacyjnych technologii, związanych z kapitałochłonnymi, długoterminowymi procesami inwestycyjnymi, które potrzebują wsparcia w postaci mechanizmów regulacyjnych i odpowiedniego strumienia finansowania.

Grupa sektorowa zgłasza w tym miejscu potrzebę konsultacji w gronie dedykowanych ekspertów kwestii dotyczących aktualnie dostępnych mechanizmów finansowania zrównoważonych inwestycji, co pozwoli na pełniejsze opracowanie tego zagadnienia (diagnoza luk i rekomendacje działań).

Cele prac Zespołu roboczego

Poza kwestiami dotyczącymi finansowania zrównoważonego rozwoju i działań edukacyjnych, dużą uwagę poświęcono działaniom, umożliwiającym sektorom osiągnięcie taksonomicznych progów emisyjności i utrzymanie poziomu konkurencyjności w odniesieniu do firm z tego samego sektora z pozostałych krajów członkowskich.

Tabela 6 Rekomendacje wypracowane dla sektora cementu i przemysłu chemicznego

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
Kwestie regulacyjne					
Liczne wątpliwości interpretacyjne TKK po stronie przedsiębiorstw, brak istnienia punktu kontaktowego w zakresie Taksonomii po stronie KE, brak mechanizmów na poziomie krajowym	Spójność zastosowania Taksonomii na poziomie przedsiębiorstw	Wsparcie ze strony krajowych organów administracyjnych dla utworzenia punktu kontaktowego dedykowanego interpretacji TKK na poziomie KE, koordynacja na poziomie krajowym w zakresie elementów niezbędnych do dodatkowej interpretacji ze strony KE oraz przekazywania pytań do KE, zapewnienie tłumaczenia wytycznych interpretacyjnych publikowanych przez KE	M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska Ministerstwo właściwe ds. finansów	Uruchomienie KPK i kontynuacja wsparcia w kolejnych latach.
Istnieją przypadki działalności taksonomicznych (dot. np. energetyki jądrowej, energetyki gazowej), w których przedsiębiorstwa nie mają wpływu na spełnienie wybranych elementów TKK*	Zachęcenie przedsiębiorstw do prowadzenia inwestycji skutkujących osiągnięciem statusu zgodności również w przypadkach w których dane przedsiębiorstwo nie ma realnego wpływu na spełnienie kryteriów na poziomie krajowym	Zapewnienie interpretacji zapisów TKK w działalnościach, w których występuje dany przypadek i/lub podjęcie działań umożliwiających spełnienie kryteriów na poziomie krajowym	M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Zapewnienie interpretacji zapisów
W przypadku sektorów cementowego i chemicznego istotna część produktów oraz półproduktów nie jest włączona w zakres działalności kwalifikujących się do Taksonomii (pomimo rekomendacji ze strony EFRAG oraz postulatów organizacji branżowych), a także realnej potrzeby rynkowej ustalenia jednoznacznych kryteriów oceny poziomu "zrównoważenia" produktów	Zachęcenie przedsiębiorstw do systemowego prowadzenia działalności w sposób zrównoważony poprzez rozszerzenie katalogu działalności kwalifikujących się i ustalenie odpowiednich TKK	Rozszerzenie przez KE katalogu działalności zgodnych z Taksonomią, np. dotyczących produkcji miedzi, wytwarzania chemikaliów, wytwarzania produktów chemicznych, wytwarzania białego cementu i klinkieru wykorzystywanego do jego produkcji	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska Ministerstwo właściwe ds. gospodarki	Przekazanie dla KE prośby o rozszerzenie katalogu działalności zgodnych z Taksonomią

W przypadku procesów produkcyjnych odbywających się z wykorzystaniem infrastruktury służącej zarówno wytwarzaniu produktów (półproduktów) kwalifikujących, jak i niekwalifikujących się pod Taksonomią, trudności stwarza wyraźne oddzielenie CapExu na poziomie produktowym - zwłaszcza biorąc pod uwagę, że nakłady kapitałowe dokonywane są bez rozdziału na konkretne grupy produktowe	Zapewnienie poprawności raportowania i ujednoczenie praktyki sporządzania wyliczeń KPI dla sektorów jedynie częściowo objętych taksonomią	Przyjęcie przez właściwe organy (krajowe lub unijne) wytycznych w języku polskim, które z wykorzystaniem konkretnych przykładów wyjaśniają sposób dokonywania wyliczeń w przypadkach spornych, zapewniłby jednolitą praktykę raportowania	S	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska Ministerstwo właściwe ds. gospodarki	Przyjęcie wytycznych w języku polskim
Potrzeba określenia jednoznacznej ścieżki i mechanizmów dla rozwoju gospodarki wodorowej w Polsce, w szczególności z perspektywy przedsiębiorstw wykorzystujących wodór w procesach produkcyjnych	Mechanizmy wsparcia i większy poziom bezpieczeństwa inwestycyjnego w obszarze wodorowym	Zielony wodór – prawo wodorowe, wdrożenie krajowego systemu wsparcia, współpraca sektora prywatnego z państwem, publiczne inwestycje infrastrukturalne	M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Wdrożenie krajowego systemu wsparcia, zapewnienie współpracy sektora prywatnego z państwem, oraz zapewnienie publicznych inwestycji infrastrukturalnych
Utrudniony dostęp do wartościowych wskaźników m.in. dotyczących emisji GHG (obecnie bazy danych wskaźników są płatne i/lub wypracowane dla innych krajów często spoza obszaru UE)	Poprawa dostępności do dobrych jakościowo wskaźników np. emisji GHG, z których przedsiębiorstwa mogłyby bezpłatnie korzystać	Opracowanie i udostępnienie wskaźników referencyjnych dla Polski (tj. brytyjskie wskaźniki DEFRA czy amerykańskie wskaźniki US EPA)	M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Opracowanie i udostępnienie wskaźników referencyjnych
Potrzeba ogólnych wytycznych dotyczących obliczania emisji GHG	Pozwoli to zaadresować m.in. wątpliwości na przykładzie chemikaliów organicznych (pkt. 3.14 Rozporządzenia Klimatycznego) produkowanych w całości lub częściowo z surowców odnawialnych, dotyczących obliczania poziomu emisji (według norm ISO) w	Wypracowanie ogólnych wytycznych dotyczących obliczania emisji GHG	S	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska / KOBIZE	Wypracowanie wytycznych

	stosunku do całości czy tylko części stanowiącej komponent surowców odnawialnych.				
Potrzeba przejrzystych przepisów dot. zasad raportowania i sposobu wyliczeń dla celu adaptacji do zmian klimatu (m.in. obligatoryjny charakter raportowania dla celu adaptacji, określenie czym jest najnowszy stan wiedzy, zaliczanie działań do CapEx i OpEx dla adaptacji)	Zapewnienie poprawności raportowania i ujednoczenie praktyki sporządzania wyliczeń KPI dla działalności kwalifikowalnych pod celem adaptacji do zmian klimatu	Przyjęcie przez właściwe organy (krajowe lub unijne) wytycznych w języku polskim, które z wykorzystaniem konkretnych przykładów wyjaśniają zasady dokonywania wyliczeń KPI dla adaptacji w przypadkach spornych	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Przyjęcie wytycznych w języku polskim
Potrzeba rekomendacji uściślających podejście do konieczności dokonania oceny zgodności z Dodatkami B (ocena wpływu na wodę) i D (ocena oddziaływania na środowisko) do Rozporządzenia Klimatycznego w odniesieniu do instalacji/zakładów, które zaczęły funkcjonowanie przed wejściem w życie egzekwujących dokonanie takich ocen Dyrektywy 2000/60/WE (Dodatek B) oraz 2011/92/UE (Dodatek D).	Ujednoczenie podejścia w stosunku do tego czy trzeba zweryfikować zgodność z przepisami krajowymi transponującymi Dyrektywy 2000/60/WE (Dodatek B) oraz 2011/92/UE (Dodatek D) i na jakim poziomie, tj. samodzielnie przez spółki lub poprzez uzyskanie interpretacji właściwych organów.	Rekomendacje dot. podejścia do oceny zgodności z Dodatkami B i D do Rozporządzenia Klimatycznego w odniesieniu do instalacji/zakładów, które zaczęły funkcjonowanie przed wejściem w życie wskazanych tam Dyrektyw.	S	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska	Wypracowanie rekomendacji
Współpraca z sektorami					
Potrzeba stałej współpracy przedstawicieli sektorów objętych wymogami taksonomii z przedstawicielami administracji państwowej w celu monitorowania postępów w implementacji taksonomii i proponowanych interwencji.	Bieżąca identyfikacja problemów związanych z wdrażaniem z zainteresowanymi stronami, ocena postępów w stosunku do założonych KPI i projektowanie działań korygujących.	Utworzenie Platformy ds. Taksonomii złożonej z przedstawicieli organów administracji publicznej i przedstawicieli sektorów/przedsiębiorstw – kontynuacja prac Grupy Roboczej.	M	Ministerstwo właściwe ds. finansów Ministerstwo właściwe ds. gospodarki Przedstawiciele poszczególnych sektorów przemysłu	Utworzenie Platformy ds. Taksonomii

Aneks 3

Członkowie zespołu sektorowego

Imię i nazwisko	Afiliacja
Monika Porębska	Cementownia Warta S.A./cement-koordynator grupy
Katarzyna Chwalbińska-Kusek (Przewodnicząca Zespołu roboczego)	Savills Polska Sp. z o.o.
Marzena Jasińska	KGHM Polska Miedź/produkcja chemiczna i cement
Klaudia Kleps	Polska Izba Przemysłu Chemicznego/produkcja chemiczna
Justyna Kwiatkowska	SQD Alliance/produkcja chemiczna i cement
Zofia Roguska	EY/cement
Marcin Witkowski	Grupa Azoty/produkcja chemiczna
Weronika Wojturska	PwC Legal/Uniwersytet Warszawski /produkcja chemiczna
Anna Zieja	Ciech Group/produkcja chemiczna
Bożena Środa	Stowarzyszenie Polskiego Cementu/cement

Transport Lądowy

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

W polskim sektorze transportu lądowego (drogowego i kolejowego) mają miejsce działania zmierzające do zmian w zakresie obniżenia emisyjności oraz dążenia do osiągnięcia w dalszej perspektywie czasowej celów KE dotyczących neutralności klimatycznej. Zaproponowane przez KE wytyczne dla prowadzenia zrównoważonych inwestycji wskazują preferowane kierunki tej transformacji. Mimo przedstawionych priorytetowych działań legislatorów, zidentyfikowano obszary budzące wątpliwości i utrudniające zrozumienie i stosowanie wytycznych kierowanych przez KE dla sektora transportu lądowego.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w raporcie „Transport drogowy w Polsce 2023” w Polsce działa już ponad 100 firm zatrudniających ponad 250 osób. Te firmy zostaną bezpośrednio dotknięte obowiązkiem ujawniania informacji wskazane w art. 8 Taksonomii. Uzależnienie dostępności zewnętrznego finansowania od realizacji technicznych kryteriów klasyfikacji wraz z zastosowaniem zasady „DNSH” sprawia, że również mniejsze firmy powinny być świadome wymoganiom (rynek firm transportowych jest bardzo rozdrobniony: 42% z ok. 102 tys. przedsiębiorstw stanowią firmy zatrudniające do 9 osób, 15% - od 10 do 49 osób, 16% - 50-200 osób).

Ponadto mając na uwadze strukturę przewozu towarów na liniach kolejowych (największy udział w przewozach towarów w 2022 dwóch grup: węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa, gaz ziemny, gdzie masa przewiezionych towarów ogółem wynosiła 35,2% oraz rudy metali i produktów górnictwa wynosiła 26% w masie przewiezionych towarów) oraz zwracając uwagę na charakter strategiczny sieci linii kolejowych dla poprawnego funkcjonowania państwa i obecną sytuację związaną z agresją Rosji na Ukrainę, a także konieczność wzmocnienia niezależności UE od surowców pochodzących z Rosji, ograniczenia w zakresie transportu paliw kopalnych powinny zostać wyłączone lub doprecyzowane/wyjaśnione.

Cele prac Zespołu roboczego

Prace podgrupy roboczej „Transport lądowy”, omówione we wstępie, dotyczyły również kwestii zawartych w Rozporządzeniu uzupełniającym z dnia 9 marca 2022 r. (UE) 2022/1214. Ponadto prace podgrupy roboczej „Transport Lądowy” ukierunkowano na określenie i zidentyfikowanie braków legislacyjnych dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym recyklingu pojazdów kategorii N2, N3 oraz wymagań odnośnie transportu paliw kopalnych.

Dodatkowe bariery dla zgodności rozwoju zrównoważonego transportu lądowego z Taksonomią UE zdiagnozowane przez ekspertów sektorowych Zespołu roboczego

Brak regulacji w zakresie ponownego użycia/recyklingu/odzysku pojazdów kategorii N2, N3 przy jednoczesnym obowiązku uzyskiwania ich określonych poziomów.

Brak harmonizacji pomiędzy regulacjami w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), a Taksonomią.

Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Zespół roboczy

1. Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych dotyczących technicznych kryteriów kwalifikacji w zakresie zmian klimatu obejmujących już obowiązujące strategie, polityki, plany i programy przyjęte w kraju oraz przepisy prawne obowiązujące w kraju,
2. Opracowania przejrzystych i uproszczonych materiałów informacyjnych w zakresie wytycznych, zawierające przykłady dobrych praktyki dla interesariuszy z branży sektora transportu lądowego (tj. zarówno inwestorów jak i podmiotów finansujących)
3. Rekomendujemy przeprowadzenie dyskusji na poziomie Komisji Europejskiej w sprawie sposobu ponownego użycia, recyklingu i odzysku pojazdów kategorii N2 i N3.
4. Proponujemy opracowanie katalogu krajowych dokumentów na rzecz realizacji założeń Taksonomii i odniesienie ich do wymagań KE wraz ze wskazaniem/wypracowaniem ścieżki postępowania
5. Zwracamy uwagę na konieczność profesjonalnego przygotowywania tłumaczeń na język polski regulacji w zakresie Taksonomii oraz zamieszczanie ich w miejscu ułatwiającym korzystanie z w. w.
6. Kryterium określające istotny wkład w brzmieniu «Oдноśna infrastruktura nie jest przeznaczona do transportu lub magazynowania paliw kopalnych» stanowi istotny problem dla wskazywanych działalności w grupie nr 6 (w szczególności 6.14 i 6.15) i niezbędne jest przynajmniej doprecyzowanie zapisu tego kryterium w celu jego zrozumienia i skupiając jego zastosowanie wyłącznie do infrastruktury na terenie instalacji wydobywczej czy przetwarzającej. Kwestia ta winna być ustalona na poziomie unijnym w wspólnej interpretacji tego zapisu.
7. Zalecenie przeprowadzenia badania opinii publicznej (przedstawiciele strony publicznej i prywatnej) na temat zidentyfikowanych luk prawnych/organizacyjnych w ramach Taksonomii.
8. Szacuje się w UE każdego roku wykorzystuje się 150-200 mln papierowych dokumentów listu przewozowego (co przekłada się na wykorzystywanie 900 tys. drzew rocznie oraz emisje związane z produkcją papieru. Z tego powodu rekomendujemy przyspieszenie legislacji związanej z wprowadzeniem e-CMR.

Tabela 7 Rekomendacje w obszarze sektora transportu lądowego

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI
<p>Doprecyzowanie dotyczące zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji dla potwierdzenia realizacji celu środowiskowego łagodzenia zmian klimatycznych:</p> <p>Działalność 6.6. Usługi transportu drogowego towarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie wytycznych doprecyzowujących kryteria gospodarcze i techniczne, które powinny być spełnione lub wzięte pod uwagę, aby dopuścić możliwość użycia niskoemisyjnego pojazdu ciężkiego, w miejsce „bez emisyjnych pojazdów ciężkich”. <p>Zastosowane w treści sformułowanie jest bardzo ogólne i w naszej ocenie może wymagać doprecyzowania</p>	<p>Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla pojazdów niskoemisyjnych w okresie przejściowym do osiągnięcia możliwie najniższych wartości emisji prowadzonej działalności.</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. infrastruktury, Stowarzyszenia branżowe</p>	<p>Wydanie interpretacji lub poradnika</p>
<p>Doprecyzowanie dotyczące zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji w celu realizacji zasady DNSH dla celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatycznych, w zakresie działalności:</p> <p>Działalność 6.6. Usługi transportu drogowego towarów, w zakresie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym:</p> <ul style="list-style-type: none"> wpracowanie dobrych praktyk i standardów gospodarowania odpadami zarówno w fazie użytkowania floty (konserwacja), jak i po jej wycofaniu z eksploatacji 	<p>Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla inwestycji.</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych krajowych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu.</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. infrastruktury, Stowarzyszenia branżowe</p>	<p>Publikacji standardów</p>

<p>Wątpliwości dotyczące interpretacji zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji w odniesieniu do pozostałych działalności zestawionych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 w pkt. 6 Transport (Transport Lądowy pkt. 6.1.-6.5. oraz 6.13-6.15.) – wymienione w trzeciej kolumnie. Analiza przeprowadzona przez Zespół ds. Transportu nie był w stanie przygotować rekomendacji dla wszystkich rodzajów działalności opisanych w rozdziale 6. Tym samym celem jest rekomendacji jest rozszerzenie grona ekspertów o reprezentantów sektorów: i uzupełnienie analizy dla tych sektorów.</p>	<p>Opracowanie wytycznych lub interpretacji umożliwiających w jednoznaczny sposób podejść do oceny zgodności i wykazanie zgodności z kryteriami dla wszystkich potencjalnych inwestycji w transport lądowy (tabor, usługi, infrastruktura) kluczowych dla transformacji ekologicznej</p>	<p>Opracowanie przewodnika/wytycznych po Technicznych Kryteriach Kwalifikacji dla łagodzenia zmian klimatu. Dla sektorów: 6.1. Międzymiastowy pasażerski transport kolejowy 6.2. Transport kolejowy towarów 6.3. Transport pasażerski miejski i podmiejski, drogowy transport pasażerski 6.4. Eksploatacja urządzeń do mobilności osobistej, logistyka rowerowa 6.5. Transport motocyklami, samochodami osobowymi i lekkimi pojazdami użytkowymi 6.13 Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa 6.14. Infrastruktura na potrzeby transportu kolejowego 6.15. Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny</p>	<p>S/M</p>	<p>Ministerstwo właściwe ds. gospodarki, Stowarzyszenia branżowe</p>	<p>Wydanie interpretacji lub poradnika</p>
--	--	--	------------	--	--

<p>Wątpliwości budzi zapis dotyczący technicznych kryteriów kwalifikacji dla celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatycznych, w zakresie: Działalność 6.4.: Eksploatacja urządzeń do mobilności osobistej, logistyka rowerowa.</p> <p>Wątpliwości budzi zapis „z urządzeń do mobilności osobistej można korzystać w ramach tej samej infrastruktury publicznej, z której korzystają rowery lub piesi. Zastosowane w treści sformułowanie jest bardzo ogólne i może wymagać doprecyzowania i opisanie możliwości technicznych realizacji w/w działań w oparciu o istniejącą infrastrukturę publiczną, z której korzystają rowery lub piesi Niedopasowanie usług do popytu lub brak przekonania społecznego do tego typu rozwiązań, prowadzona działalność może się różnić w zależności od miejsca jej realizacji i nie być porównywalną</p>		<p>Szczegółowe rozpatrzenie aspektu prawnego dotyczącego możliwości przewozu ładunków rowerami towarowymi w oparciu o istniejącą infrastrukturę.</p>	<p>S/M</p>	<p>Inicjatywa prywatna/zasygnalizowanie na forum UE</p>	<p>Wydanie interpretacji</p>
<p>Udostępnienie informacji podmiotom z sektora TSL zobowiązanych do stosowania taksonomii do informacji o poziomie normy Euro zarejestrowanego pojazdu. Działalność 6.6. Usługi transportu drogowego towarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie systemu zapewniającego dostęp do informacji o poziomie normy Euro pojazdów kategorii N1, N2, N3 z uwagi na fakt, że firmy z sektora TSL mają przy wykonywaniu usług transportowych zwracać uwagę na rodzaj normy Euro, wskazane jest zapewnienie dostępu do szczegółowej informacji o poziomie normy Euro każdego 	<p>Przygotowanie systemu dostępu do informacji o poziomie normy Euro pojazdów kategorii n1, N2, N3 dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sektorze TSL. Przygotowanie rozwiązań, które przyczynią się do poprawy jakości danych w CEP dotyczących normy</p>	<p>Opracowanie systemu zapewniającego dostęp do informacji o poziomie normy Euro pojazdów kategorii N1, N2, N3</p>			

zarejestrowanego pojazdu w Polsce. Dodatkowo obecne informacje zawarte w Centralnej Ewidencji Pojazdów są niewystarczająco precyzyjne.	Euro np. preregistracja samochodów nowych				
<p>Doprecyzowanie dotyczące zapisów technicznych kryteriów kwalifikacji dla potwierdzenia realizacji celu środowiskowego łagodzenia zmian klimatycznych:</p> <p>Działalność 6.6. Usługi transportu drogowego towarów:</p> <p>W zakresie odnoszącym się do wymagań dotyczących gospodarki zamkniętej. Zgodnie z wymaganiami pojazdy należące do kategorii N2 i N3 mają spełniać obydwa poniższe kryteria:</p> <p>a) nadają się do ponownego użycia lub recyklingu w co najmniej 85 % w przeliczeniu na masę pojazdu;</p> <p>b) nadają się do ponownego użycia lub odzysku w co najmniej 95 % w przeliczeniu na masę pojazdu.</p> <p>Wprowadzono środki służące gospodarowaniu odpadami zarówno w fazie użytkowania floty (konserwacja), jak i po jej wycofaniu z eksploatacji, w tym w ramach ponownego wykorzystania i recyklingu akumulatorów i urządzeń elektronicznych (w szczególności zawartych w nich surowców krytycznych) zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.</p> <p>Obecnie wymagania prawne dotyczące poziomu odzysku i recyklingu nie obejmują pojazdów kategorii N2 i N3. W przypadku N1 takie informacje są dostępne, ale nie jest znana forma udokumentowania w.w..</p>	Przygotowanie rozwiązań i metodologii, według której wymagania dotyczące gospodarki zamkniętej mają być zrealizowane w przypadku pojazdów kategorii N2 i N3. W przypadku kategorii N1 doprecyzowanie w jaki sposób ma być to dokumentowane.	Zmiana prawna lub przygotowanie dobrych praktyk dla gospodarowania odpadami związanymi z użytkowaniem samochodów należących do kategorii N1 lub N2.	S/M	Ministerstwo właściwe ds. klimatu i środowiska, Ministerstwo właściwe ds. infrastruktury, Ministerstwo właściwe ds. gospodarki, Stowarzyszenia branżowe	Wydanie aktu prawnego lub wydanie dobrych praktyk

Dokument opracowany pod przewodnictwem p. Katarzyny Chwalbińskiej-Kusek, Przewodniczącej Zespołu roboczego

Aneks 4

Członkowie Podzespołu sektorowego

Imię i nazwisko	Afiliacja
Ewa Kamińska	Instytut Badawczy Dróg i Mostów
Katarzyna Chwalbińska-Kusek (Przewodnicząca Zespołu roboczego)	Savills Polska Sp. z o.o.
Piotr Lachowicz	Raben Group
Marcin Królak	Ministerstwo Infrastruktury
Marcin Czeluśniak	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Aneta Kruk	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
Michał Wekiera	Polski Związek Przemysłu Motoryzacyjnego
Marcin Królak	Ministerstwo Infrastruktury
Marta Szymborska	GS1 Polska

Aneks 5

Koordynatorzy Podzespołów sektorowych

Imię i nazwisko	Sektor
Katarzyna Chwalbińska-Kusek	Przewodnicząca Zespołu roboczego
Joanna Osińska	Koordinacja pracy sektora Budowlanego
Monika Porębska	Koordinacja pracy sektora Produkcja Chemiczna i Cementu
Michał Wróbel	Koordinacja pracy sektora Energetyka
Ewa Kamińska	Koordinacja Pracy sektora Transport Lądowy

Szczegółowy przegląd działalności Zespołu

Spotkanie	Termin	Agenda
I	19.07.2023	<ul style="list-style-type: none"> Otwarcie spotkania Organizacja pracy I podział na grupy sektorowe Dyskusja dot. zakresu prac i wymagań Grupy roboczej Podsumowanie i konkluzje
II	Lipiec / sierpień	<ul style="list-style-type: none"> Prace w grupach sektorowych
III	08.08.2023	<ul style="list-style-type: none"> Otwarcie spotkania Analiza przygotowanych przez grupy materiałów Podsumowanie wniosków i zamknięcie dokumentu
IV	Sierpień / Październik	<ul style="list-style-type: none"> Weryfikacja dokumentu

Kontrola dokumentu

Zastrzeżenie	Niniejszy raport jest efektem prac Grupy Roboczej ds. stosowania Taksonomii UE i powstał w ramach projektu „Bridging the Climate finance gap with public policy instruments”. Projekt jest finansowany przez Unię Europejską za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, zarządzanego przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Wspierania Reform Strukturalnych.
Autor	Kamil Laskowski
Data	24 października 2023 roku